

vel bør være Gjenstand for Overveielse, om ikke et videregaaende Ansvar kunde paalægges Husbonden. Det er kun disse Bemærkninger, jeg har fundet Anledning til. Vi ere jo iøvrigt alle enige om, at Sagen bør gjøres til Gjenstand for Overveielse. — Det Endringsforslag, der er stillet af det ærede Medlem for Christed Amts 2den Valgfreds (Sagd), er ikke væsentlig forskjelligt fra Udvalgets Forslag, kun at det ærede Medlem vil, at Thinget skal paa Forhaand erklære, at der ad Lovgivningsveien kan gjøres Noget, hvorimod Udvalget har ment, at, da man ikke med Sikkerhed har kunnet paapege, hvad der burde gjøres, men kun har kunnet give Antydninger, kunde man umulig stille den Opfordring til Justitsministeren, at han skal komme med Forslag; man har ment kun at kunne opfordre ham til at ville overveie Sagen.

Ordføreren (Lauber): Som den ærede sidste Taler bemærkede, har jo den høitærede Minister erklæret sig villig til at gjøre, hvad Udvalget opfordrer ham til med Hensyn til begge de to Indstillinger, som ere gjorte til ham, idet han har erklæret, at han ogsaa uden Udvalgets Indstilling vilde have forelagt et Lovforslag om en Forbedring af Jordemødrenes Lønning, og at han vil tage Lyendelovgivningen under Overveielse. Udvalget maa selvfølgelig være meget tilfreds med dette Svar. Naar den ærede Minister har stillet sig paa den Maade, som nylig blev omtalt af den ærede Ordfører for Udvalgets Mindretal (Rimestad), stemmer det netop ogsaa med den Stilling, Udvalgets Flertal har indtaget, idet det ligesaa lidt som Ministeren kan sige, hvorvidt en Revision af Lyendeloven vil være fornøden, eller i hvilke Punkter der eventuelt vil være at foretage Forandringer deri. Man anser det kun for ønskeligt, at dette Forhold undersøges nærmere. Overveielse, og at der derefter tages Beslutning. Den Anledning, der er givet af talrige Landboforeninger, som have indgivet Andragender og Erklæringer til Thinget, er betydelig nok til, at man tager denne Sag under Overveielse, men den er dog ikke saa betydelig, som man har fremstillet den. Jeg vil nu ikke tale om, at man har sagt, at disse Landboforeninger kunne betragtes som en værdig Repræsentation for Landbointeressener; thi en saadan Repræsentation findes intet andet Sted end i Rigsdagen, men disse Foreninger repræsenterer i alt Fald kun en ringe Del af Landbostanden. Det er jo nemlig vel bekendt, at Landboforeningerne, og særlig de, fra hvilke der her foreligger Erklæringer, kun repræsenterer en begrændset Del af Landbostanden, og navnlig at kun en ringe Del af Medlemmerne indfinde sig paa deres Møder, og tage Del i Afstemningen. Jeg tror i det Hele taget, at disse Landboforeninger, hvis de opfattede deres Stilling rigtig, vilde komme til det Resultat, som er udtalt af Folke-

Amts økonomiske Selskab, der medder, at det har besluttet ikke at udtale sig om denne Sag, fordi det efter sine Love og Bedragter ubelukkende beskæftiger sig med Formaal, specifikt vedkommende Landbruget. Det er jo det, hvorfor Landboforeningerne ere oprettede, og ikke for noget Andet. Naar man vil tillægge dem den Betydning, som navnlig det ærede Medlem for Christed Amts 2den Valgfreds (Sagd), tillagde dem, gjør man dem virkelig Uret, og jeg tror, at Landboforeningerne selv ikke tillægge sig denne Betydning; det fremgaar egentlig af deres Andragender. Det er fremdeles blevet fremhævet, at der foreligger meget stærke Udtalelser om, at en Forandring i Lyendeloven er nødvendig for at sikke Husbonden imod Lyendet, men man maa spørge sig selv, om der da ikke ogsaa skulde være Anledning til at forandre Loven i modsat Retning? Der foreligger ganske vist ikke Andragender derom, men det har sin naturlige Grund, idet Lyendet ikke har Foreninger, ikke er organiseret, hvorfor det neppe vil være muligt at tilvebringe den Art Udtalelser fra Lyendeklassens Side. Lyendeklassen har ingen andre Repræsentanter end os. Naar vi se hen til, hvorledes Lyendeforholdet har udviklet sig, maa man erkende, at den Skildring, som det ærede Medlem for Christed Amts 2den Valgfreds (Sagd) gav, ikke blot er overdreven, saaledes som flere ærede Talere have bemærket, men ogsaa i flere Punkter er urigtig. Det maa nemlig vel erindres, at den, som har indrettet sin Bedrift paa at bruge et større eller mindre Antal menneskelige Væsener som Redskaber, ikke kan forlange, at Lovgivningen skal træffe andre Bestemmelser med Hensyn til disse Mennesker end med Hensyn til alle andre Statsborgere. Det bliver den Vedkommendes Sag at indrette sig, og at se, hvorledes han kan komme ud af det med sine Arbeidere under de Rettsvilkaar, som gjælde for alle Statsborgere. Naar der er blevet indført Lempelser i forskjellige Lovgivningsbestemmelser, som have bevirket, at Lyendet er kommet til at staa gunstigere ligeoverfor Husbonden end hidindtil, vilde det dog være urimeligt, om ikke Lyendet skulde nyde Godt af de samme Bestemmelser, der ere indførte til Bedste for de ugunstigere stillede Klasser i Almindelighed, og som ere indførte af Retfærdigheds, Billigheds, og Humanitetshensyn ligeoverfor disse Klasser. Tidens Udvikling medfører, at en større Humanitet og Billighed gjør sig gjældende i alle disse Forhold ligeoverfor de mindre gunstige stillede Klasser. Derfor kan man ikke beraabe sig paa, at disse Bestemmelser ere bortfaldne, og sige, at Husbonden nu bør have Noget til Gjengæld derfor. Mindretallet er i det Hele taget enigt med Flertallet i den praktiske Stilling af Sagen. Praktisk taget er der egentlig kun et Punkt, hvori Flertallet og Mindretallet afvige fra hinanden; det er med Hensyn til det i Andragendet foreslaede Erstatningsansvar for den Husbond, som tager et